

GRAD TUZLA

INFORMACIJA
O REALIZACIJI INTEGRISANE STRATEGIJE RAZVOJA
GRADA TUZLE DO 2026. GODINE
REVIDIRANA STRATEGIJA RAZVOJA GRADA TUZLE 2019. – 2021. GODINE

INFORMATIVNI PERIOD 2021. GODINA

Tuzla, juni, 2022. godine

Sadržaj

IZVRŠNI SAŽETAK.....	2
1. UVOD.....	3
2. VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI	5
VIZIJA	5
STRATEŠKI CILJEVI.....	5
REVIDIRANI SEKTORSKI PLANOVI	7
Plan lokalnog ekonomskog razvoja	7
Plan društvenog razvoja	9
Plan zaštite okoliša	11
3. PREGLED IMPLEMENTACIJE	13

IZVRŠNI SAŽETAK

Grad Tuzla je na osnovu Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredbe o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH, pripremio Informaciju o ostvarenju implementacije integrisane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine, revidirane za period od 2019. – 2021. godine. Pripremljena informacija obuhvata period implementacije Strategije razvoja Tuzle za 2021. godinu. Strategija razvoja grada Tuzle do 2026. godine izrađena je uz podršku Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDLP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Švicarske agencije za razvoj i saradnju i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija - UNDP u Bosni i Hercegovini. Strategija je usvojena na Općinskom vijeću grada Tuzle, 17.05.2012. godine i objavljena u Službenom glasniku grada Tuzle.

I pored brojnih problema koji su obilježili 2021. godinu, koji se odnose na trajanje epidemiološke situacije izazvane pandemijom COVID-19, ekonomskom krizom i pomjeranjem procesa donošenja budžeta Grada Tuzle za 2021. godinu, gradska uprava je nastavila sa uspješnom realizacijom programa i projekata iz Strategije razvoja.

Realizacija Strategije razvoja u znatnoj je mjeri bila pod uticajem epidemiološke situacije izazvane globalnom pandemijom COVID-19, u smislu ograničenja ljudskih i materijalnih sredstava za njihovu realizaciju.

Otežavajuća okolnost je predstavljala i nemogućnost donošenja Budžeta Grada Tuzle prije nastupanja 2021. godine, zbog pomjeranja datuma održavanja lokalnih izbora na 15. novembar 2020. godine, te s tim u vezi, usvajanje Odluke o privremenom finansiranju Grada Tuzle za prvi kvartal 2021. godine, kojom je u skladu sa važećim zakonskim propisima regulisano da se u navedenom periodu ne mogu započinjati novi projekti i nove aktivnosti, kao i da se rashodi mogu izvršavati najviše do iznosa tromjesečnog prosjeka izvršenja rashoda u prethodnoj 2020. godini.

Najbitniji preduslov za realizaciju Plana rada, u segmentu strateških aktivnosti i projekata predstavlja donošenje Budžeta za 2021. godinu, a svakako i ostvarenje planiranog Budžeta za 2021. godinu, kako bi bilo moguće izvršenje sredstava na pozicijama namjenskih sredstava za realizaciju strateških aktivnosti i projekata, budući da dinamika realizacije predviđenih projekata mora biti usklađena sa ostvarenjem prihoda odnosno prilivom sredstava.

U 2021. godini, realizacijom projekata iz Strategije razvoja, ostvaren je napredak u oblasti društvenog razvoja, kroz unapređenje lokalne infrastrukture, uključujući projekta izgradnje i obnove saobraćajnica, vodosnabdijevanja, izgradnje i obnove vrelovodne mreže i energetske efikasnosti i smanjenja aerozagađenja, javne rasvjete, te kroz realizaciju kulturnih i sportskih aktivnosti. Značajna pažnja je data u smislu socijalnih izdavanja za najranjivije kategorije stanovništva, kao što su demobilisani borci, socijalno ugrožena lica, osobe treće životne dobi i mladi. U segmentu ekonomskog razvoja, izvršena je podrška početnicima u poslovanju, podržan je razvoj poljoprivrede, podržane su aktivnosti udruženja iz oblasti poduzetništva, te je podržana promocija poduzetništva i ekonomskog razvoja.

Isto tako, potrebno je naglasiti da je određeni broj projekata započeo u 2020. godini, ponajprije za projekte komunalne infrastrukture, kod kojih postoji složenost u smislu pripreme za

realizaciju projekata, koji podrazumijevaju pripremu projektne dokumentacije, pribavljanje dozvola za građenje i eventualne eksproprijacije zemljišta, provođenje postupaka javnih nabavki za izbor izvođača i potpisivanje ugovora sa izvođačima radova. Kompleksnost u realizaciji tih projekata dovodi do prolongiranja i produženja perioda njihove realizacije, na način da se ugovori potpisani u 2020. godini realiziraju i u 2021. godini. Jedan broj projekata čija je realizacija započela u 2021. godini (najvećim dijelom u oblasti društvene odnosno komunalne infrastrukture), će biti okončani u 2022. godini.

U definisanju ključnih elemenata Strategije, vizije, misije, strateških i operativnih ciljeva, utvrđivanju prioriteta, značajan doprinos su dali predstavnici lokalne zajednice, privrednog, društvenog sektora, organizacija civilnog društva. Zajednički postavljeni prioriteti su pokazatelj zainteresovanosti svih učesnika u procesu za rješavanje prioriteta koji su odraz stvarnih potreba građana.

U 2021. godini, uzimajući u obzir i dalje prisutnu epidemiološku situaciju izazvanu globalnom pandemijom COVID-19 i lošu ekonomsku situaciju, **realizovan je 41 projekat u vrijednosti od 10.118.177 KM**, sredstvima koja su osigurana iz Budžeta Grada Tuzle za 2021. godinu u iznosu od 9.792.496 KM, i sredstvima iz drugih izvora u iznosu od 325.6810 KM (uglavnom donatorska sredstva).

Sektor	Planirani projekti	Realizovani projekti	Planirana vrijednost projekata	Realizovana vrijednost projekata	Procenat ostvarenja finansijske realizacije	Budžet Grada Tuzla	Ostali izvori
Ekonomski	12	4	630.000	255.928	40,62%	255.928	0
Društveni	28	27	6.295.172	6.271.334	99,62%	6.133.441	137.893
Ekološki	15	10	3.615.125	3.590.915	99,33%	3.403.126	187.789
Ukupno	55	41	10.540.296,99	10.118.177,71	96,00%	9.792.496,09	325.681,62

1. UVOD

Gradska uprava Tuzla je strateško opredjeljenje razvoja izrazila donošenjem Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine, koja je revidirana za period od 2019.-2021. godine. U skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH, te principima metodologije za integrisano planiranje lokalnog razvoja (MiPRO), određena je aktivnost priprema godišnjeg izvještaja o realizaciji revidirane Strategije razvoja, koja se razmatra na sjednici Gradskog vijeća Tuzle.

Osnov za izradu izvještaja predstavlja Plan implementacije strateških projekata i mjera za period od 2019. – 2021. godine, koji je sastavni dio revidirane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine. Osnovna svrha izrade izvještaja o realizaciji Strategije razvoja grada je, da se na osnovu prikupljenih podataka i informacija o statusu projekata iz godišnjeg plana

implementacije, analizira da li su i koliko projektne intervencije doprinijele ostvarenju postavljenih ciljeva, odnosno u kojoj mjeri je postignut napredak u odnosu na plan i kakav će imati uticaj na krajnje korisnike u budućnosti, te da se o navedenom informišu relevantni subjekti.

Strategiju razvoja grada Tuzle do 2026. godine pripremio je Koordinacioni tim za izradu Strategije razvoja, kao operativno, izvršno i koordinaciono tijelo, sastavljeno od predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti, koji su formirali radne grupe u koje su osim predstavnika gradske uprave, uključeni i predstavnici civilnog društva, javni subjekti i poslovne zajednice. Strategija je usvojena na sjednici gradskog Vijeća u maju 2012. godine.

U toku 2018. godine, na osnovu odluke Gradskog vijeća Tuzle, broj 01-05-2289-2018, od 28.03.2018. godine, urađena i revizija postojeće integrisane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine, koja je obuhvatila revidirani period realizacije strategije od 2019. do 2021. godine. Reviziju Strategije razvoja uradio je Razvojni tim Grada Tuzla, kojeg je formirao gradonačelnik Grada Tuzle, uz koordinaciju Odjeljenja za razvojno planiranje i upravljanje razvojem, i uz tehničku podršku konsultanta kojeg je angažovala organizacija UNDP za potrebe ovog procesa.

U toku izrade izvještaja su korišteni podaci i informacije prikupljeni od nadležnih Službi unutar gradske uprave, zaduženih za realizaciju projekata u skladu sa revidiranom Strategijom razvoja grada Tuzle do 2026. godine.

Gradonačelnik je donio i Pravilnik o planiranju, praćenju i vrednovanju godišnjeg rada gradske uprave i izvještavanju, kojim je propisano službama gradske uprave da pripremaju i izrađuju godišnje izvještaje o realizaciji planiranih aktivnosti na godišnjem nivou, utvrđenih strateškim i drugim programskim dokumentima. Za operativno izvršavanje zadataka u smislu pripreme, praćenja i izvještavanja o revidiranoj Strategiji razvoja grada Tuzle do 2026. godine, zaduženi su rukovodioci gradskih Službi.

Urađena je analiza realizovanih aktivnosti i projekata koji se odnose na programe i projekte iz revidirane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine. Po urađenoj analizi urađen je pregled i izvještaj sa pregledom stanja realizovanih projekata, sa prikazom parametara o realizaciji.

2. VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

VIZIJA

Vizija grada Tuzle predstavlja sliku lokalne zajednice u budućnosti, koja ističe fundamentalnu vrijednost pametne zajednice, inovativnog i učinkovitog pristupa održivom razvoju, uključenosti i postignućima koja se žele ostvariti, a u skladu sa Aalburškom poveljom. U procesu revizije Strategije razvoja, revidirana je definicija vizije kako bi bila prepoznatljiva, lako pamtljiva i razumljiva za sve građane, ali ističući ključne karakteristike budućeg razvoja grada Tuzle.

**TUZLA -
pametni grad održivog razvoja,
visoke kvalitete života i
uključenosti svih građana.**

STRATEŠKI CILJEVI

Revidirani strateški ciljevi su proizašli iz strateških fokusa i vizije razvoja, ali imaju uporište i u preporukama srednjoročne evaluacije implementacije strategije. Broj strateških ciljeva se sveo na tri cilja za tri sektora razvoja (ekonomski, društveni i zaštita okoliša), uz redefinisanje u cilju postizanja jasnosti i konzistentnosti, dok je četvrti strateški cilj iz prethodne Strategije koji se odnosio na evropske vrijednosti i multikulturalnost, integrisan u druge strateške ciljeve, posebno društvenog razvoja, jer se težnja evropskim vrijednostima vezuje za sve oblasti razvoja.

Sektorski planovi su, prema preporukama metodologije, usmjereni na tri ključne oblasti, tako da je komunalna infrastruktura, koja je u prethodnoj Strategiji bila izdvojena u poseban sektor, integrisana u jedan od tri sektorska plana u skladu sa svojom prirodom i svrhom, dok se metodološki u operativnom planiranju jasno naglašava veza svih projekata i mjera sa postavljenim strateškim ciljevima.

STRATEŠKI CILJ 1:
Povećati konkurentnost
privrede i privući investitore

STRATEŠKI CILJ 2:
Unaprijediti javnu
infrastrukturu i kvalitet
društvenog života građana uz
povećanje socijalne
uključenosti

STRATEŠKI CILJ 3:
Poboljšanje kvaliteta
okoliša

STRATEŠKI CILJ 1: Povećati konkurentnost privrede i privući investitore

U skladu sa potrebom unaprijeđenja investicija u privredni razvoj grada Tuzle, kako bi se kreirao brži ekonomski rast i prilike za zapošljavanje, jedno od strateških usmjerenja budućeg razvoja se odnosi na jačanje lokacijski specifičnih konkurentskih prednosti i ukupne privredne konkurentnosti. To se, s jedne strane, odnosi na konkurentnost privrede u smislu unaprijeđenja tehnološke industrijske osnove i nove ekonomije tehnološki intenzivnih djelatnosti, kao i tercijarnog sektora uslužnih djelatnosti uključujući turizam te, s druge strane, na konkurentnost koja se zasniva na privrednom ambijentu i podršci koja se pruža privrednim aktivnostima kroz razvoj poslovne infrastrukture (poslovnih zona, centara, inkubatora i sl.) te poticajima za privredu. Razvoj utemeljen na konkurentnosti i efikasnosti kreirat će uslove za privlačenje investitora iz zemlje i inostranstva, kao i investicije u razvoj poslovanja lokalnih privrednih subjekata, što će stvoriti nova radna mjesta i održivost postojećih, a za to je neophodno, istovremeno, razvijati kvalitet ponude radne snage. Razvoj će se zasnivati na evropskim principima pametnog razvoja, zasnovanog na inovacijama i znanju (Evropa 2020), istovremeno poštujući principe održivog razvoja u skladu sa evropskom poveljom za održive gradove (Aalborg Charter).

STRATEŠKI CILJ 2: Unaprijediti javnu infrastrukturu i kvalitet društvenog života građana uz povećanje socijalne uključenosti

Tačka preokreta u razvoju Tuzle je razvoj turizma na bazi resursa slane vode kao prirodnog naslijeđa, što je značajno unaprijedilo i povećalo kvalitet života građana u Tuzli. Zbog toga je neophodno i u narednom periodu raditi na daljem unapređenju turističkog sadržaja. Pored toga, banjsko-lječilišne kapacitete grada Tuzle, zasnovane na ljekovitim svojstvima slane vode, potrebno je kontinuirano razvijati i promovisati u cilju veće valorizacije njihove vrijednosti. Brdo Ilinčicu pretvoriti u rekreacijsko-turistički kompleks, sa stazama za pješaćenje i biciklizam (uz GPS trasiranje biciklističkih staza), vidikovcima, otvorenim izložbama, restoranima, prikladnim hotelom i malim kućama za iznajmljivanje.

Dodatni potencijal za razvoj grada Tuzla čini i izgradnja Y kraka brze ceste ili autoputa, kojim bi se Tuzla povezala sa lukom Brčko, Žepčem i Orašjem. Za kvalitetan život građana, neophodno je osigurati stabilnu i pogodnu društveni infrastrukturu koja se odnosi na komunalnu, saobraćajnu, energetska i drugu fizičku infrastrukturu. Svim građanima Tuzle, zahvaljujući zalaganjima gradske uprave Grada Tuzla i javnih preduzeća, obezbjeđene su kvalitetne i jeftine komunalne usluge, uz redovno snabdijevanje, kao što je vodosnabdijevanje, grijanje, prikupljanje čvrstog otpada i sl. Pokrivenost grada komunalnim uslugama, kao i dalje unaprijeđenje njihovog kvaliteta jedan su od prioriteta za naredni planski period razvoja.

Podizanje kvaliteta života građana, pored javne fizičke infrastrukture, povezano je i sa kvalitetom usluga javnog sektora. Pri tome, uvođenje pristupa pametnog upravljanja u javnom sektoru sa inovativnim i učinkovitim rješenjima, podržanim digitalnim tehnologijama, će biti usmjereno na povećanje efikanosti rada javnih institucija i preduzeća uz povećanje kvaliteta usluga. Za podizanje nivoa znanja lokalne zajednice, potrebna je veća modernizacija obrazovnih ustanova uz primjenu savremenih metoda učenja i znanja, uključujući veći stepen informatizacije u obrazovanju, kao i informatičko opismenjavanje učenika. U sektoru zdravstva, Dom zdravlja Tuzla je započeo implementaciju sistema elektronskih knjižica i praćenja statusa zdravstvenog osiguranja korisnika usluga, a potrebno je podržati dalju

informatizaciju za povećanje kvaliteta usluga ove ustanove. Potrebno je nastaviti sa nabavkom opreme, te sa aktivnostima dodatne edukacije medicinskog osoblja.

Posebna pažnja će se posvetiti povećanju stepena socijalne uključenosti svih grupa građana, u skladu sa evropskim vrijednostima inkluzivnog rasta i socijalne kohezije (Evropa 2020). Ustanove i organizacije iz oblasti kulture i sporta, razvijajući bogate sadržaje i projekte, treba da omoguće veći stepen kulturološke i sportske aktivnosti građana. U procesu društvenog razvoja, posebnu ulogu će imati osnaživanje kapaciteta organizacija civilnog društva, jačanje dijaloga kroz demokratizaciju na evropskim principima, te regionalno umrežavanje u cilju razmjene iskustava, zajedničkih projekata i privlačenja fondova za projekte civilnog društva.

STRATEŠKI CILJ 3: Poboljšanje kvaliteta okoliša

Primjena principa održivog razvoja, koja je naglašena i u strateškim usmjerenjima za ekonomski razvoj, je sastavni dio djelovanja lokalne zajednice s aspekta očuvanja zdravlja okolišnih komponenti i projekata za unaprijeđenje njihovog stanja. Kako se istaknuti problem zagađenja zraka najvećim dijelom vezuje na velike zagađivačke kapacitete koji su izvan nadležnosti Grada Tuzle, pažnja će se usmjeriti zagovaranje za uvođenje procesa odsumporavanja u Termoelektrani Tuzla, kao jednom od najvećih zagađivača zraka na području grada Tuzle. Također će se raditi na pokretanju aktivnosti za smanjenje broja drugih polutanata, posebno individualnih ložišta kroz povećanje priključenja poslovnih i stambenih objekata na javnu komunalnu infrastrukturu za snabdijevanje toplotnom energijom, utopljavanje objekata i prelazak na druge energente koji manje zagađuju okoliš za objekte koji se ne mogu priključiti na sistem daljinskog grijanja, te unaprijeđenje kvaliteta usluga u javnom saobraćaju za smanjenje korištenja motornih vozila odnosno emisije izduvnih gasova. Potrebno je sagledati mogućnosti i regulisati saobraćaj u pojedinim dijelovima grada, uz pomoć kružnih tokova, čime bi se ubrzao saobraćaj i smanjila emisija izduvnih gasova. U cilju sprječavanja daljeg onečišćenja okoliša nelegalnim i nepravilnim odlaganjem otpada, pratiti će se i smjernice i realizovati projekti na implementaciji Plana upravljanja otpadom za grad Tuzlu period 2017.-2022. godina. Grad Tuzla će nastaviti realizaciju aktivnosti na prevenciji i sprječavanju rizika od katastrofa, kao i nelegalne gradnje objekata, a u cilju poboljšanja kvaliteta okoliša, uz promociju uspostavljene „DRAS“ platforme za analizu rizika od poplava i klizišta u gradu Tuzla, koja je dostupna na web stranici Grada i služi za podizanje svijesti građana o područjima koja su pod opasnostima od klizišta i poplava. Planirana je izgradnja prečistača za tretman otpadnih voda, kao i potreba implementacije mjera zaštite akumulacije Modrac kao izvora pitke vode za građane Tuzle i turističkog potencijala.

REVIDIRANI SEKTORSKI PLANOVI

Plan lokalnog ekonomskog razvoja

Na osnovu revidiranih snaga, slabosti, prilika i prijetnji, Razvojni tim grada Tuzle je definisao sljedeća prioritetna usmjerenja za ekonomski razvoj u narednom trogodišnjem periodu (2019.-2021. godine):

- unaprijeđenje okruženja i podrške za razvoj privrede i nove ekonomije, kroz programe za podršku malim i srednjim preduzećima uz razvoj poslovne infrastrukture i usluga, kao i program za poticanje zapošljavanja i unaprijeđenje stanja na tržištu rada;

- unaprijeđenje okruženja i podrške za razvoj poljoprivredne proizvodnje i održivost ruralne privrede, kroz programe za poticanje razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje za kreiranje dohotka i održivost u ruralnim područjima, uz podršku povezivanju poljoprivrednih proizvođača i jačanje tržišnih veza za otkup poljoprivrednih proizvoda; te
- povećanje valorizacije prirodnih i kulturno-historijskih resursa za razvoj sektora turizma, kao značajne tercijarne djelatnosti za razvoj Tuzle, kroz unaprijeđenje turističke ponude i produžetak turističke sezone, kao i podizanje kvaliteta turističkih usluga na veći nivo.

Za realizaciju plana ekonomskog razvoja, za period 2019.-2021. godina, definisano je 29 projekata i mjera grupisanih u 7 programa, u indikativnom finansijskom okviru za period 2021. – 2023. godine. Od toga je u 2021. godini planirano 12 projekata, u vrijednosti od 630.000,00 KM.

Program	Mjera/Projekat
Program 1.1.1 Razvoj malih i srednjih preduzeća	1.1.1.1. Podrška Start-upima
	1.1.1.3 Fond za finansiranje razvojnih projekata malih i srednjih preduzeća u gradu Tuzli
Program 1.1.2. Razvoj poslovne infrastrukture i usluga	1.1.2.1. Podrška postojećim i uspostava novih poslovnih zona, poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova
	1.1.2.2. Razvoj istraživačkih centara
	1.1.2.3. Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih institucija za saradnju s dijasporom
	1.1.2.4. Projekat One-stop shop za biznise
Program 1.1.3. Program za zapošljavanje i unaprijeđenje stanja na tržištu rada	1.1.3.1. Program "Aktivne mjere zapošljavanja"
	1.1.3.2. Stipendiranje učenika za deficitarna zanimanja
	1.1.3.3. Promocija poduzetništva i sektora MSP na fakultetima i u školama
	1.1.3.4. Podrška upošljavanju socijalno ranjivih grupa
	1.1.3.5. Uspostavljanje Savjeta poslodavaca pri Univerzitetu u Tuzli
	1.1.3.6. Podrška projekata NVO iz oblasti poduzetništva s fokusom na podršku korisnika u oblasti socijalnog poduzetništva, zatim promocije poduzetnika i sajamskog predstavljanja poduzetnika i obrtnika sa ovog područja
Program 1.2.1. Razvoj primarne poljoprivrede i održivost ruralnih područja	1.1.2.1. Unapređenje i očuvanje uspostavljene poljoprivredne proizvodnje i

	kapaciteta u poljoprivredi na području grada Tuzla
	1.1.2.2. Razvoj ruralnih područja kroz samozapošljavanje
	1.1.2.3. Podrška za povećanje poljoprivrednih kapaciteta do bržeg lokalnog ekonomskog razvoja na području grada Tuzla
	1.1.2.4. Ekonomski održiva proizvodnja jagodičastog voća
Program 1.2.2. Povezivanje i jačanje tržišnih veza za poljoprivredne proizvode	1.2.2.1. Podrška razvoju i unapređenju zadržarstva
	1.2.2.2. Unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje uz podršku dijaspe
	1.1.2.3. Formiranje Lokalne akcione grupe (LAG) za ruralni razvoj
Program 1.3.1. Unapređenje turističke ponude i produženje turističke sezone	1.3.1.1. Stvaranje turističkog paketa kulturno-historijskog sadržaja
	1.3.1.2. Razvoj i plasman cjelovite ponude vikend turizma
	1.3.1.3. Unapređenje turističkih sadržaja za zimsku sezonu
	1.3.1.4. Pokretanje izrade autohtonih suvenira i umrežavanje proizvođača suvenira i tradicionalnih proizvoda
	1.3.1.5. Promocija turističkih potencijala i proizvoda grada Tuzla (sajmovi, video prezentacije, materijali)
	1.3.1.6. Osnivanje gradskog turističkog klastera
	1.3.1.7. Podsticaji za mlade i početnike u turističkoj djelatnosti
1.3.2. Podizanje kvaliteta turističkih usluga	1.3.2.1. Animiranje standardizacije slobodnih smještajnih kapaciteta za iznajmljivanje u turističke svrhe
	1.3.2.2. Ponuda online informacija za turiste po principu 'sve na jednom mjestu'
	1.3.2.3. Iniciranje razvoja smještajnih kapaciteta za ruralni turizam
	1.3.2.4. Edukacija za turističke operatere

Plan društvenog razvoja

U kontekstu društvenog razvoja, nakon revidiranja snaga, slabosti, prilika i prijetnji, kao i definisanja razvojnih fokusa, Razvojni tim grada Tuzle je definisao sljedeća sektorska usmjerenja društvenog razvoja za naredni trogodišnji period (2019.-2021. godine):

- povećanje socijalne uključenosti i zaštite građana, kroz projekte vezane za ostvarivanja socijalnih prava ranjivih i marginaliziranih grupa;
- unaprijeđenje javne infrastrukture, uključujući programe za unaprijeđenje stanja putne infrastrukture; izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju sistema vodosnabdijevanja te kanalizacione mreže i unaprijeđenje druge javne infrastrukture;
- jačanje kapaciteta za pružanje kvalitetnijih usluga korisnicima u domenu javne infrastrukture i društvenog života, uz unaprijeđenje informacionih sistema i baza podataka za povećanje efikasnosti pružanja javnih usluga i primjenu pristupa pametnog upravljanja.

Za realizaciju plana društvenog razvoja Tuzle definisano je 75 mjera/projekata grupisanih u 8 programa, u indikativnom finansijskom okviru za period 2021. – 2023. godine. Od toga je u 2021. godini planirano 28 projekata, u vrijednosti od 6.295.172,00 KM.

Program	Mjera/projekat	
Program 2.1.1. Socijalna prava za ranjive grupe	2.1.1.1.	Pružanje usluga njege i pomoći za osobe treće životne dobi (2019.-2020.)
	2.1.1.2.	Podrška ranjivim grupama u oblasti obrazovanja i zdravstvene zaštite (2019.-2020.)
	2.1.1.3.	Podrška inkluziji marginaliziranih i ranjivih grupa (aktivnosti i projekti NVO-a) (2019.-2021.)
Program 2.2.1. Unapređenje putne infrastrukture	2.2.1.1.	Izgradnja i rekonstrukcija ceste Tušanj - Mandići (kroz krug Rudnika soli), MZ Tušanj (2019.)
	2.2.1.2.	Pješački most preko rijeke Jale Stupine Sjenjak
	2.2.1.3.	Sanacija dijela ulice Mirze Delibašića od raskrsnice sa ulicom Petra Kočića do raskrsnice sa Južnom gradskom saobraćajnicom
	2.2.1.4.	Sanacija puteva u MZ Šićki Brod, Husino i Bukinje
	2.2.1.5.	Sanacija puta Gornja Obodnica – Drijenča I dio
	2.2.1.6.	Sanacija puta i kosina Delića potoka u naselju Srednja Lipnica
	2.2.1.7.	Sanacija puteva u ostalim MZ
	2.2.1.8.	Sanacija puteva uz sufinansiranje građana u toku 2021. godine
	2.2.1.9.	Semaforizacija i sanacija raskrsnice "Paša Bunar"
	2.2.1.10.	Izgradnja pješačkog mosta u naselju Simin Han
	2.2.1.11.	Sanacija trotoara, pješačkih površina i arhitektonskih barijera, 2021.godina
	2.2.1.12.	Sanacija cestovne opreme na javnim gradskim saobraćajnicama
Program 2.2.2. Unapređenje vodovodne infrastrukture	2.2.2.1.	Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija vodovodne i kanalizacione mreže na području grada Tuzla, 2021.

Program 2.2.3. Unapređenje kanalizacione infrastrukture	2.2.3.1.	Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija kanalizacione mreže na području grada Tuzla
Program 2.2.4. Ostala društvena infrastruktura	2.2.4.1.	Izgradnja gradskog groblja- I faza
	2.2.4.2.	Izgradnja javne rasvjete na području nekoliko mjesnih zajednica
Program 2.3.1. Poboljšanje uslova za razvoj sporta	2.3.1.1.	Sanacija i održavanje dječijih igrališta na području grada Tuzla, 2021. godine
	2.3.1.2.	Nabavka i ugradnja urbanog mobilijara, 2021.
	2.3.1.3.	Sanacija elemenata memorijalnog kompleksa Slana Banja, 2021. godine
	2.3.1.4.	Rekreacioni centar Ilinčica (2020.)
	2.3.1.5.	Afirmisanje i razvoj amaterskog, rekreativnog i vrhunskog sporta na području grada Tuzla (2019.-2021.)
	2.3.1.6.	Podrška sportskih manifestacija i takmičenja na području grada Tuzla (2019.-2021.)
Program 2.3.2. Poboljšanje uslova za razvoj kulture	2.3.2.1.	Organizacija međunarodnih književnih susreta Cum Grano Salis (2019.-2021.)
	2.3.2.2.	Organizacija međunarodnog festivala umjetnosti mladih Kaleidoskop (2019.-2021.)
	2.3.2.3.	Organizacija manifestacije „Ljeto u Tuzli“ (2019.-2021.)
	2.3.2.4.	Unapređenje kulturno- historijskog i prirodnog naslijeđa (2019.-2021.)
	2.3.2.5.	Kulturne manifestacije u Tuzli (2019.-2021.)
Program 2.4.1. Poboljšanje kapaciteta javne uprave	2.4.1.1.	Uvođenje sistema pametnog grada (2021.)

Plan zaštite okoliša

Na osnovu zaključaka revizije socioekonomskog stanja, kao i snaga, slabosti, prilika i prijetnji u oblasti okoliša, te definisanog sektorskog fokusa na rješavanje problema zagađenja i smanjenje rizika po okoliš, Razvojni tim grada Tuzle, u skladu sa nivoom nadležnosti Gradske uprave, definisao je sljedeća sektorska usmjerenja za zaštitu okoliša:

- smanjenje nepovoljnih uticaja na okoliš (industrije, saobraćaja, stanovništva i dr.), kroz zagovaranje i promociju mjera za smanjenje zagađenja zraka prema nadležnim institucijama i društvima za ugradnju filtera za odsumporavanje na postojećim blokovima TE Tuzla i izgradnju zamjenskog bloka 7, te realizaciju programa promocije ekološkog načina vožnje i ozelenjavanja i ukrašavanja zelenih površina i parkova;
- unaprijeđenje sistema i javne svijesti za integralno upravljanje otpadom, uz pripremu projektne dokumentacije i uslova za proširenje regionalne deponije, kao i izgradnju novih reciklažnih dvorišta i kreiranje uslova za selektivno prikupljanje otpada;
- osiguranje većeg stepena sigurnosti i zaštite od prirodnih i drugih nesreća (klizišta, poplave i sl.), kroz čišćenje i regulaciju vodotoka, kao i saniranje klizišta i mjere zaštite na područjima nestabilnih padina; te
- povećanje primjene politika energetske efikasnosti i korištenja obnovljivih izvora energije, posebno kroz energetske efikasnost toplinske energije, odnosno nastavak

aktivnosti na toplifikaciji prioritetnih područja grada i primjeni mjera toplinske izolacije na objektima, kao i energetske efikasnost u domenu korištenja LED javne rasvjete i korištenja solarne energije u javnim objektima.

Za realizaciju plana zaštite okoliša grada Tuzla definisano je 39 mjera/projekata grupisanih u 6 programa, u indikativnom finansijskom okviru za period 2021. – 2023. godine. Od toga je u 2021. godini planirano 15 projekata, u vrijednosti od 3.615.125,00 KM.

Program	Mjera/projekat	
Program 3.1.1. Zagovaranje, promocija i realizacija mjera za smanjenje zagađenja zraka	3.1.1.1.	Utopljanje i adaptacija objekta Doma kulture Husino, MZ Husino
	3.1.1.2.	Grantovi za energetske efikasnost (mjere za smanjenje aerozagađenja) - 2021. godine
	3.1.1.3.	Zagovaranje za ugradnju filtera za odsumporavanje na postojećim blokovima TE Tuzla i izgradnju zamjenskog bloka 7 TE Tuzla (2019.-2021.)
	3.1.1.4.	Promocija i edukacija ekološke vožnje i prevoza (2019.-2021.)
	3.1.1.5.	Grupa mjera za podizanje svijesti građana u mjesnim zajednicama i poticanje korištenja ekološkog prijevoza (2019.-2021.)
Program 3.2.1. Program upravljanja otpadom	3.2.1.1.	Nastavak izgradnje reciklažnih dvorišta u Tuzli (2020.-2021.)
	3.2.1.2.	Promocija i obuka u oblasti upravljanja otpadom za javni i privatni sektor (2020.-2021.)
	3.2.1.3.	Izrada projektne dokumentacije i priprema za proširenje kapaciteta regionalne deponije „Desetine“ Tuzla (2020.-2021.)
	3.2.1.4.	Uvođenje primarne selekcije otpada u domaćinstvima (2020.-2021.)
Program 3.3.1. Program zaštite od poplava	3.3.1.1.	Čišćenje vodotoka na području mjesnih zajednica, 2021.
	3.3.1.2.	Sanacija dijela regulisanog korita rijeke Soline, na lokaciji kod „Žutog mosta“
	3.3.1.3.	Sanacija šteta od prirodne nesreće (2020) – provođenje hitnih mjera zaštite i spašavanja
Program 3.3.2. Program sanacije klizišta	3.3.2.1.	Interventna sanacija klizišta na području grada Tuzla (2019.-2021.)
Program 3.4.1. Energetska efikasnost toplinske energije	3.4.1.1.	Izgradnja vrelovodnih priključaka i toplinskih podstanica za kolektivni stambeni objekat u ulici Ivana Markovića Irca 28, 30, 32
	3.4.1.2.	Izgradnja vrelovodnog priključka za objekat Društvenog doma Kreka
	3.4.1.3.	Izgradnja vrelovodnih priključaka za individualne stambene objekte u MZ Mejdan, Batva, Kula, B.Malta, Paša bunar i dr., 2021.

Program 3.4.2. Energetska efikasnost električne energije	3.4.2.2.	Ugradnja solarnih sistema za pripremu tople vode i fotonaponskih sistema za proizvodnju električne energije na svim javnim objektima (gdje je to opravdano) (2019.-2021.)
--	----------	---

3. PREGLED IMPLEMENTACIJE

Grad Tuzla je svoj proaktivni odnos prema razvoju izrazila izradom i usvajanjem **Integrisane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine**. U skladu sa metodologijom za pripremu integrisane strategije razvoja, predviđeno je revidiranje dugoročnog strateškog razvojnog dokumenta **po isteku 5 godina** od početka primjene razvojnog dokumenta, što je i urađeno u toku 2018. godine. Donesena je revidirana Strategija razvoja grada Tuzle do 2026. godine, za period od 2019. do 2021. godine.

Procjena ostvarenja projekata za revidiranu Strategiju razvoja grada Tuzla do 2026. godine za period od 2019. do 2021. godine uključuje procese koji obuhvataju:

- Prikaz planiranih projekata i mjera razvoja u oblastima društvenog razvoja (sa značajnom orijentacijom na komunalnu infrastrukturu i izgradnju), ekonomskog razvoja i unapređenja okoliša;
- Mjerenje ostvarenosti projektnih ideja iz definisanih strateških ciljeva iz dokumenta revidirane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine, za period od 2019. – 2021. godine.

3.1. Planirani projekti

Revidiranom Strategijom razvoja grada Tuzle do 2026. godine, koja je revidirana za period od 2019. do 2021. godine, sa urađenim indikativnim finansijskim okvirom po rolling sistemu, za period 2021. – 2023. godina, uključujući i projekte iz drugih strateških dokumenata i planova, i to Strategija za mlade Grada Tuzle za period 2017. – 2026. godine, i Akcioni plan za Rome Grada Tuzle za period 2018. – 2021. godine, planirana je realizacija 105 mjera i projekata iz Strategije razvoja, i 8 projekata iz drugih strateških dokumenata i planova, razvrstanih u 22 programa, u sva tri sektora. Prioritet su kao i prethodnih godina infrastrukturni projekti, projekti energetske efikasnosti, projekti izgradnje društvene infrastrukture, projekti društvenog razvoja, projekti za mlade, sport i socijalnu zaštitu, projekti u oblasti ekonomskog razvoja, poduzetništva i poljoprivrede, turizma te projekti očuvanja okoliša. Grad ne raspolaže dovoljnim budžetskim sredstvima potrebnim za njihovu realizaciju, tako da su dodatna sredstva angažovana putem kreditnog zaduživanja, te obezbjeđenjem finansiranja projekata

putem fondova viših nivoa vlasti, iz EU i drugih dostupnih razvojnih fondova i donatorskih sredstava.

Tabela 1. Pregled planiranih projekata u revidiranoj Strategiji razvoja grada Tuzle do 2026 godine, za period od 2019. do 2021. godine

Svake godine, donosi se trogodišnji plan implementacije projekata iz Strategije razvoja i drugih strateških dokumenata i planova, po rolling sistemu. Zadnji trogodišnji plan realizacije projekata odnosi se na period 2021. – 2023. godine.

Sektor	Broj mjera/projekata	Broj programa
Ekonomski	21	7
Društveni	67	8
Ekološki	25	7
Ukupno	113	22

U ekonomskom sektoru je planirano je **21 projekata (18,58%)**, i to program za razvoj malih i srednjih preduzeća, program za razvoj poslovne infrastrukture i usluga, program zapošljavanja i unapređenja stanja na tržištu rada, program razvoja primarne poljoprivrede i održivost ruralnih područja, program povezivanja i jačanja tržišnih veza za poljoprivredne proizvode, unapređenje turističke ponude i produženje turističke sezone, podizanje kvaliteta turističkih usluga;

U društvenom sektoru je predviđeno **67 projekata (59,29%)**, i to u slijedećim oblastima:

- Povećati socijalnu uključenost i zaštitu građana
 - Socijalna prava za ranjive grupe
- Unaprijediti javnu infrastrukturu
 - Unapređenje putne infrastrukture
 - Unapređenje vodovodne infrastrukture
 - Unapređenje kanalizacione infrastrukture
 - Ostala društvena infrastruktura
- Poboljšati uslove za razvoj kulture i sporta
 - Poboljšanje uslova za razvoj sporta
 - Poboljšanje uslova za razvoj kulture
- Ojačati kapacitete za pružanje kvalitetnijih javnih usluga korisnicima
 - Poboljšanje kapaciteta javne uprave
- Podrška projektima mladima Grada Tuzle
- Podrška projektima organizacijama Roma na području Grada Tuzle

U sektoru zaštite životne sredine je planirano **25 projekata (22,12%)**, i to u slijedećim oblastima:

- Zagovaranje, promocija i realizacija mjera za smanjenje zagađenja zraka
- Energijska efikasnost toplinske energije i električne energije
- Program ozelenjavanja i ukrašavanja
- Program upravljanja otpadom
- Program zaštite od poplava
- Program sanacije klizišta

U planu implementacije strateških projekata, u 2021. godini planirana je realizacija **55 projekata**, ukupne vrijednosti **10.540.297,00 KM**. Pregled planiranih projekata za 2021. godinu dat je u slijedećem tabelarnom prikazu:

Tabela 2. Pregled planiranih projekata za realizaciju u 2021. godini u Planu implementacije i indikativnom finansijskom okviru (IFO) za 2019. – 2021. godinu i projekata iz drugih strateških dokumenata i planova

Sektor	Projekti iz IFO 2019.-2021. godine	Projekti iz drugih strateških dokumenata i planova	Ukupna vrijednost projekata	Učešće (u %)
Ekonomski	20	1	1.376.523,00	3.23%
Društveni	61	6	30.572.012,00	71.77%
Ekološki	24	1	10.650.579,55	25.00%
Ukupno	105 projekata	8 projekata	42.599.114,55	100,00%

3.2. Realizovani projekti

Pregled realizovanih projekata dat je prema sektorima strateškog okvira, i to za društveni, ekonomski i okolišni razvoj.

Pregled realizovanih projekata urađen je na osnovu definisanog Plana implementacije i indikativnog finansijskog okvira realizacije Strategije razvoja, koji je urađen za period 2019. – 2021. godine, odnosno u okviru zadnjeg trogodišnjeg plana realizacije projekata, koji se odnosi na period 2021. – 2023. godine.

Ovim izvještajem posmatrana je realizacija projekata predviđenih Planom za 2021. godinu. Ukupno je u posmatranom periodu realizovan je **41 projekat**, ukupne vrijednosti **10.118.177,71 KM**, što predstavlja realizaciju 96% planiranih sredstava za projekte u 2021. godini.

Tabela 3. Pregled realizovanih projekata ukupno za 2021. godinu

Sektor	Planirani projekti	Realizovani projekti	Planirana vrijednost projekata	Realizovana vrijednost projekata	Procenat ostvarenja finansijske realizacije	Budžet Grada Tuzla	Ostali izvori
Ekonomski	12	4	630.000	255.928	40,62%	255.928	0
Društveni	28	27	6.295.172	6.271.334	99,62%	6.133.441	137.893
Ekološki	15	10	3.615.125	3.590.915	99,33%	3.403.126	187.789
Ukupno	55	41	10.540.296,99	10.118.177,71	96,00%	9.792.496,09	325.681,62

U ekonomskom sektoru je realizovano ukupno 4 projekta, iz Budžeta grada Tuzle obezbjeđeno je finansiranje projekata u iznosu od 255.928,00 KM. Djelovanje resorne Službe u 2021. godini odvijao se u okolnostima nametnutim pandemijom koronavirusa, i na način ublažavanja socio-ekonomskih posljedica krize prouzrokovane pandemijom koronavirusa. Kada je u pitanju realizacija programa i projekata iz domena strateških aktivnosti, otežavajuća okolnost je predstavljala i nemogućnost donošenja Budžeta Grada Tuzle prije nastupanja 2021. godine, zbog pomjeranja datuma održavanja lokalnih izbora, što je dovelo do usvajanja Odluke o privremenom finansiranju Grada Tuzle za prvi kvartal 2021. godine, na temelju čega se nije moglo započeti sa novim projektima i novim aktivnostima u oblasti ekonomskog razvoja.

Vrijednost realizovanih strateških aktivnosti zbog toga nije bila na nivou planiranih, jer je ostvarena realizacija projekata u odnosu na plan sa 40,62%. U toku 2021. godine, realizovane su planirane aktivnosti u oblasti ekonomskog razvoja, izvršena je podrška početnicima u poslovanju, podržan je razvoj poljoprivrede, podržane su aktivnosti udruženja iz oblasti poduzetništva, te je podržana promocija poduzetništva i ekonomskog razvoja. Aktivnosti na izgradnji infrastrukture u Poslovnoj zoni Kreka sjever uspješno su realizovane u toku 2020. godine, tako da nisu planirana sredstva za nastavak radova u 2021. godini. U oblasti poljoprivrede, podržano je unapređenje i očuvanje postojeće poljoprivredne proizvodnje i kapaciteta u poljoprivredi, kroz obezbijeđenu podršku za 200 korisnika za nabavku repromaterijala i ostalih inputa u poljoprivrednoj proizvodnji. Realizovane su 2 edukacije sa po 50 učesnika poljoprivrednika, te su pripremljeni promotivni materijali i omogućeno učešće na 2 promotivna događaja za tradicionalne poljoprivredne proizvode. Ostvarene su i povećane količine poljoprivredne proizvodnje.

U društvenom sektoru je realizovano ukupno 27 projekata, iz Budžeta Grada Tuzle je obezbjeđeno finansiranje u iznosu od 6.133.441,00 KM, kao i finansiranje iz drugih izvora finansiranja u iznosu od 137.893,00 KM. Projekti u oblasti društvenog razvoja dominantno su projekti komunalne infrastrukture i izgradnje, i to izgradnja i rekonstrukcija saobraćajnica, mostova i pješačkih mostova, izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže, izgradnja javne rasvjete, izgradnja igrališta i manjih sportskih terena. Osim projekata iz Strategije razvoja, realizovani su projekti iz drugih strateških dokumenata i planova, kao što su projekti iz Strategije za mlade Grada Tuzle za period 2017. – 2026. godine (podrška za realizaciju projekata organizacija koje doprinose unapređenju položaja mladih, podrška radu Vijeća

mladih grada Tuzle i dodjela nagrada studentima, učenicima i sportistima za nadprosječan uspjeh) i projekti iz Akcionog plana Roma Grada Tuzle za period 2018. – 2021. godine (Podrška za realizaciju projekata organizacija koje doprinose položaju Roma i podrška Romima učenicima srednjih škola). Za projekte u oblasti društvenog razvoja su osim sredstava iz Budžeta Grada Tuzle, angažovana i sredstva iz donatorskih sredstava, pretežno Evropske unije, kao i sredstva od učešća građana, te sredstva od viših nivoa vlasti.

U sektoru zaštite životne sredine je realizovano ukupno 10 projekata, iz Budžeta grada Tuzle obezbjeđeno je finansiranje u iznosu od 3.403.126,00 KM, kao i finansiranje iz drugih izvora finansiranja u iznosu od 187.789,00 KM. Ovim sredstvima finansirani su projekti energetske efikasnosti toplinske energije i električne energije, modernizacija postojećeg sistema prikupljanja i upravljanja otpadom, sanacija riječnih korita i sanacija klizišta, čišćenje vodotokova, kao i ozelenjavanje javnih površina i ukrašavanje područja grada Tuzle.

Tabela 4. Pregled realizovanih projekata 2021. godine predviđenih revidiranom Strategijom razvoja grada Tuzle do 2026. godine (Plan implementacije i indikativni finansijski okvir za 2021. – 2023. godinu i projekti iz drugih strateških dokumenata i planova)

Veza sa strateškim i sektorskim ciljem/ciljevima	Projekat / mjera (vrijeme trajanja)	Ukupni ishodi	Plan implementacije za 2021. godinu	Realizacija u 2021. godini			Procenutalno izvršenje projekta (u %)
				Finansiranje iz budžeta JLS	Finansiranje iz ostalih izvora	Ukupno	
SC 1	Strateški cilj 1: Povećati konkurentnost privrede						
SEC 1.1.	Unaprijediti okruženje i podršku za razvoj privrede i nove ekonomije						
P 1.1.1.	Program za razvoj malih i srednjih preduzeća						
1.1.1.1.	Podrška Start-upima (2019.-2021.)	40 korisnika podrške podržano i uspostavilo nove start-upe, na godišnjem nivou (u prosjeku)	100.000,00	106.628,34		106.628,34	106,63%
P 1.1.2.	Program za razvoj poslovne infrastrukture i usluga						
1.1.2.1.	Podrška postojećim i uspostava novih poslovnih zona, poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova u Tuzli (2019.-2021.)		100.000,00	0,00		0,00	0,00%
P 1.1.3.	Program za zapošljavanje i unapređenje stanja na tržištu rada						
1.1.3.1.	Program "Aktivne mjere zapošljavanja" u Tuzli (2019.-2021.)		80.000,00	0,00		0,00	0,00%
1.1.3.2.	Stipendiranje učenika za deficitarna zanimanja (2019.-2021)	30 stipendiranih učenika na godišnjem nivou (u prosjeku), za različita deficitarna zanimanja i 50% zaposleno u prvoj	0,00	0,00		0,00	0,00%

		godini nakon školovanja					
1.1.3.3.	Promocija poduzetništva i sektora MSP na fakultetima i u školama (2019.-2021.)	Povećan broj mladih (učenika i studenata) obuhvaćenih promocijom poduzetništva i razvojem vještina za samozapošljavanje za 30%	15.000,00	2.000,00		2.000,00	13,33%
1.1.3.4.	Podrška projekata NVO iz oblasti poduzetništva	10 pripadnika socijalno ranjivih grupa na godišnjem nivou (u prosjeku), samozaposleno ili prekvalifikovano	30.000,00	30.000,00		30.000,00	100,00%
SEC 1.2.	Unaprijediti okruženje i podršku za razvoj polj.proizvodnje i održivost ruralne privrede						
P 1.2.1.	Program za razvoj primarne poljoprivrede i održivost ruralnih područja						
1.2.1.1.	Unapređenje i očuvanje uspostavljene polj. proizvodnje i kapaciteta u poljoprivredi na području grada Tuzle (2019.-2021.)	Min. 200 korisnika godišnje podržano putem programa nabavke repromaterijala i ostalih inputa u polj. proizvodnji Realizovane min 2 edukacije sa 50 učesnika poljoprivrednika na godišnjem nivou Pripremljeni promotivni materijali i učešće na min 2 promotivna događaja za tradicionalne polj. proizvode Povećane količine poljoprivredne proizvodnje korisnika za 10%	70.000,00	117.300,00		117.300,00	167,57%
1.2.1.2.	Podrška za povećanje polj. kapaciteta do bržeg lokalnog ekonomskog razvoja na području grada Tuzle (2019.-2021.)	Očekivani ishod ove mjere u 2021. godini, s obzirom na dosadašnja iskustva, predstavlja 200 korisnika godišnje, koji će biti podržani kroz nabavku osnovnih sredstava za polj. proizvodnju.	80.000,00	0,00		0,00	0,00%
1.2.1.3.	Razvoj ruralnih područja kroz samozapošljavanje (2019.-2021.)	Realizovano 18 različitih edukativnih radionica 100 biznis planova pripremljeno 100 grantova za realizaciju biznis planova dodijeljeno 1 samozaposleno osoba iz ruralnih područja uz grant podršku	100.000,00			0,00	0,00%
P 1.2.2.	Program povezivanja i jačanja tržišnih veza za poljoprivredne proizvode						
1.2.2.1.	Podrška razvoju i unapređenju zadrugarstva (2019.-2021.)	5 zadruga podržano za njihov daljnji razvoj, na godišnjem nivou Povećana poljoprivredna proizvodnja podržanih zadruga za 10%	20.000,00			0,00	0,00%

SEC 1.3.	Povećati valorizaciju prirodnih i kulturno-historijskih resursa za razvoj sektora turizma						
P 1.3.1.	Unapređenje turističke ponude i produženje turističke sezone						
1.3.1.1.	Stvaranje turističkog paketa kulturno-historijskog sadržaja (2020.-2021.)	Kreiran turistički paket sa minimalno 10 kulturno-historijskih sadržaja i promovisan preko min 2 turističke web stranice	25.000,00			0,00	0,00%
1.3.1.5.	Promocija turističkih potencijala i proizvoda grada Tuzle (sajmovi, video prezentacije, materijali) (2020.-2021.)	Ostvareno učešće na min 3 sajma godišnje Pripremljena min 2 promotivna materijala, video i prezentacija	5.000,00			0,00	0,00%
1.3.1.7.	Podsticaji za mlade i početnike u turističkoj djelatnosti(2019.-2021.)	Podrška za najmanje 5 novih poduzetnika u oblasti turizma na godišnjem nivou	5.000,00			0,00	0,00%
SC 2	Unapređenje javne infrastrukture i društvenog života						
SEC 2.1.	Povećati socijalnu uključenost i zaštitu građana						
P 2.1.1.	Socijalna prava za ranjive grupe						
2.1.1.1.	Pružanje usluga njege i pomoći za osobe treće životne dobi (2019.-2020.)	Pružena podrška za 200 korisnika treće životne dobi uslugama pomoći i njege na godišnjem nivou Povećano zadovoljstvo uslugama njege i pomoći osobama treće životne dobi	0,00	200.000,00		200.000,00	100,00%
2.1.1.2.	Podrška ranjivim grupama u oblasti obrazovanja i zdravstvene zaštite (2019.-2020.)	250 korisnika iz ranjivih grupa ostvaruje redovno prava u oblasti obrazovanja i zdravstvene zaštite	0,00	49.409,26		49.409,26	100,00%
2.1.1.3.	Podrška inkluziji marginaliziranih i ranjivih grupa (aktivnosti i projekti NVO-a) (2019.-2021.)	Preko 300 korisnika iz kategorije marginaliziranih i ranjivih grupa ostvarilo inkluziju Min 3 sklopljena partnerstva između udruženja i Grada Tuzla za projekte inkluzije	50.000,00	30.000,00		30.000,00	60,00%
SEC 2.2.	Unaprijediti javnu infrastrukturu						
P 2.2.1.	Unapređenje putne infrastrukture						
2.2.1.1.	Izgradnja i rekonstrukcija ceste Tušanj - Mandići (kroz krug Rudnika soli), MZ Tušanj (2019.)	Izgrađeno i rekonstruisano oko 750 m puta kroz Rudnik soli, na dionici Tušanj-Mandići, i poboljšano zadovoljstvo građana uslovima putne infrastrukture	600.000,00	0,00		0,00	0,00%
2.2.1.2.	Pješački most preko rijeke Jale Stupine Sjenjak	Izgrađeno 25 m mosta za bolju komunikaciju u naselju Sjenjak i poboljšano zadovoljstvo građana uslovima putne infrastrukture	100.000,00	97.615,35		97.615,35	97,62%

2.2.1.3.	Sanacija dijela ulice Mirze Delibašića od raskrsnice sa ulicom Petra Kočića do raskrsnice sa Južnom gradskom saobraćajnicom	Sanirana putna infrastruktura i pripadajuća podzemna infrastruktura (oborinska i fekalna kanalizacija, vodovodna mreža). Poboljšani uslovi putne i komunalne infrastrukture	470.000,00	466.793,73	466.793,73	99,32%
2.2.1.4.	Sanacija puteva u MZ Šićki Brod, Husino i Bukinje	Sanirana putna infrastruktura u 3 MZ koje gravitiraju TE Tuzla nazadovoljstvo građana	300.000,00	227.565,00	227.565,00	75,86%
2.2.1.5.	Sanacija puta Gornja Obodnica – Drijenča I dio	Sanirana putna infrastruktura u dužini od 500 m, na zadovoljstvo građana	100.000,00	93.284,00	93.284,00	93,28%
2.2.1.6.	Sanacija puta i kosina Delića potoka u naselju Srednja Lipnica	Sanirana dionica puta i korito vodotoka, zaštićeno naselje od izlivanja potoka	130.427,07	130.427,07	130.427,07	100,00%
2.2.1.7.	Sanacija puteva u ostalim MZ	Sanirano oko 5.000 m puteva i poboljšano zadovoljstvo građana uslovima putne infrastrukture	729.928,00	576.643,12	576.643,12	79,00%
2.2.1.8.	Sanacija puteva uz sufinansiranje građana u toku 2021.godine	Sanirano i asfaltirano 20 putnih pravaca ukupne dužine oko 8 km na području više MZ na zadovoljstvo građana poboljšanim uslovima putne infrastrukture	800.000,00	1.024.811,67	1.024.811,67	128,10%
2.2.1.9.	Semaforizacija i sanacija raskrsnice "Paša Bunar"	Sanirana i semaforizirana raskrsnica sa dijelom Sjeverne saobraćajnice u dužini oko 250 m, poboljšano zadovoljstvo građana uslovima putne i komunalne infrastrukture	385.000,00	358.050,36	358.050,36	93,00%
2.2.1.10.	Izgradnja pješačkog mosta u naselju Simin Han	Izgrađen pješački most raspona 22 m, poboljšani uslovi odvijanja pješačkog saobraćaja, naročito školske djece	11.038,55	11.038,55	11.038,55	100,00%
2.2.1.11.	Sanacija trotoara, pješačkih površina i arhitektonskih barijera, 2021. godina	Izvršena sanacija oko 8.000 m ² pješačkih površina, poboljšani uslovi na saniranim lokacijama	100.000,00	449.976,70	449.976,70	449,98%
2.2.1.12.	Sanacija cestovne opreme na javnim gradskim saobraćajnicama	Sanirana cestovna oprema, poboljšano zadovoljstvo građana uslovima putne infrastrukture	140.000,00	113.400,00	113.400,00	81,00%
P 2.2.2.	Unapređenje vodovodne infrastrukture					
2.2.2.1.	Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija vodovodne i kanalizacione mreže na području grada Tuzle, 2021. godine	Izgrađeno i rekonstruisano oko 2000 m vodovodne mreže Obezbjedeno redovno snabdijevanje vodom na projektom obuhvaćenom području. Sanirano i zamijenjeno oko 600 m kanalizacione mreže i	330.000,00	653.890,88	653.890,88	198,15%

		obezbijedena adekvatna odvodnja otpadnih voda					
P.2.2.3.	Unapređenje kanalizacione infrastrukture						
2.2.3.1.	Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija kanalizacione mreže na području grada Tuzle	Izgrađeno i rekonstruisano oko 600 m kanalizacione mreže i za oko 200 novih i postojećih korisnika obezbijedena adekvatno odvođenje otpadnih voda	100.000,00	0,00		0,00	0,00%
P.2.2.4.	Ostala društvena infrastruktura						
2.2.4.1.	Izgradnja gradskog groblja - I faza	Nastavljeni radovi na izgradnji I faze Centralnog gradskog groblja Drežnik	1.000.000,00	1.100.000,00		1.100.000,00	110,00%
2.2.4.2.	Izgradnja javne rasvjete na području nekoliko mjesnih zajednica	Min 8 MZ dobilo javnu rasvjetu za povećanje sigurnosti i ugodnosti života građana i bezbjednosti učesnika u saobraćaju	120.000,00	94.800,00		94.800,00	79,00%
SEC.2.3.	Poboljšati uslove za razvoj kulture i sporta						
P.2.3.1.	Poboljšanje uslova za razvoj sporta						
2.3.1.1.	Sanacija i održavanje dječijih igrališta na području grada Tuzle, 2021.g	Izvršena sanacija 10 dječijih igrališta na području grada, zamijenjena i obnovljena dotrajala oprema	11.653,20	11.653,20		11.653,20	100,00%
2.3.1.2.	Nabavka i ugradnja urbanog mobilijara, 2021.	Izvršena nabavka i ugradnja urbanog mobilijara u više MZ na području grada na zadovoljstvo građana	39.955,50	39.955,50		39.955,50	100,00%
2.3.1.3.	Sanacija elemenata memorijalnog kompleksa Slana Banja, 2021.g	Izvršena sanacija elemenata memorijalnog kompleksa Slana Banja	49.941,45	49.941,45		49.941,45	100,00%
2.3.1.4.	Rekreacioni centar Ilinčica (2020.)	Uređen multifunkcionalni objekat i okolni prostor za posjetitelje na Ilinčici Povećani broj posjetitelja Ilinčici	162.228,00	24.335,00	137.893,00	162.228,00	100,00%
2.3.1.5.	Afirmisanje i razvoj amaterskog, rekreativnog i vrhunskog sporta na području grada Tuzla (2019.-2021.)	Pružena podrška za oko 100 sportskih udruženja Ostvareno povećanje broja članova koji se bave sportom na oko 4.500	150.000,00	87.739,61		87.739,61	58,49%
2.3.1.6.	Podrška sportskih manifestacija i takmičenja na području grada Tuzle (2019.-2021.)	Podrška za oko 60 sportskih manifestacija na području grada Tuzla Aktivno uključeno u sportske manifestacije i takmičenja preko 1.500 sportista	80.000,00	79.492,43		79.492,43	99,37%
P.2.3.2.	Poboljšanje uslova za razvoj kulture						
2.3.2.1.	Organizacija međunarodnih književnih susreta Cum Grano Salis (2019.-2021.)	Podržano preko 500 učesnika manifestacije Najznačajnija nagrada za roman u regionu	45.000,00	35.876,39		35.876,39	79,73%

2.3.2.2.	Organizacija međunarodnog festivala umjetnosti mladih Kaleidoskop (2019.-2021.)	Najmanje 15.000 mladih na festivalu umjetnosti	60.000,00	0,00		0,00	0,00%
2.3.2.3.	Organizacija manifestacije „Ljeto u Tuzli“ (2019.-2021.)	Afirmacija najmanje 45 organizacija civilnog društva u oblasti kulture	60.000,00	33.979,07		33.979,07	56,63%
2.3.2.4.	Unapređenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa (2019.-2021.)	Podržana sva kulturno-nacionalna udruženja na području grada Povećan broj učesnika kulturno-nacionalnih sadržaja za 5%	40.000,00	15.825,00		15.825,00	39,56%
2.3.2.5.	Kulturne manifestacije u Tuzli (2019.-2021.)	Podržano 60 kulturnih manifestacija u organizaciji civilnog društva Povećan broj aktivnih učesnika kulturnih manifestacija za 5%	80.000,00	76.937,98		76.937,98	96,17%
SEC 2.4.	Ojačati kapacitete za pružanje kvalitetnijih javnih usluga korisnicima						
P 2.4.1.	Poboljšanje kapaciteta javne uprave						
2.4.1.1.	Uvođenje sistema pametnog grada (2021.)	Povećana pokrivenost grada besplatnim internetom za 25%. Unaprijeđena efikasnost rada 1 javnog preduzeća sa smanjenjem troškova za 10%, po uvođenju sistema pametnog upravljanja	50.000,00			0,00	0,00%
SC 3	Poboljšati kvalitet okoliša						
SEC 3.1.	Smanjiti nepovoljne uticaje na okoliš (industrija, saobraćaj, stanovništvo i dr.)						
P 3.1.1.	Zagovaranje, promocija i realizacija mjera za smanjenje zagađenja zraka						
3.1.1.1.	Utopljanje i adaptacija objekta Doma kulture Husino, MZ Husino	Izvršeno utopljanje i adaptacija Doma kulture, smanjena potrošnja energije za 20 %	0,00	33.338,00	77.788,62	111.126,62	100,00%
3.1.1.2.	Grantovi za energijsku efikasnost (mjere za smanjenje aerozagađenja) 2021.	Dodijeljena grant sredstva za 320 ugrađenih kotlova na pelet, za 80 ugrađenih toplotnih pumpi, 60 utopljenih objekata i 60 ugrađenih kompaktnih toplotnih podstanica. Ugašeno 460 kotlova na fosilno gorivo.	1.000.000,00	957.663,21		957.663,21	95,77%
3.1.1.3.	Zagovaranje za ugradnju filtera za odsumporavanje na postojećim blokovima TE Tuzla i izgradnju zamjenskog bloka 7 TE Tuzla (2019.-2021.)	Realizovano zagovaranje kroz učešće na min 4 sastanaka i pregovora sa nadležnim subjektima Izdato min 4 saopštenja za javnost Donesena Rezolucija Gradskog vijeća	0,00	0,00		0,00	0,00%
3.1.1.4.	Promocija i edukacija ekološke vožnje i	Održano 2 promotivna i edukativna događaja u prosjeku godišnje	3.000,00	0,00		0,00	0,00%

	prevoza(2019.-2021.)						
3.1.1.5.	Grupa mjera za podizanje svijesti građana u mjesnim zajednicama i poticanje korištenja ekološkog prijevoza (2019.-2021.)	Povećana svijest građana u 40 mjesnih zajednica i povećan interes građana za korištenje javnog prijevoza i bicikla kao prevoznog sredstva za min 10%	5.000,00	0,00		0,00	0,00%
SEC 3.2.	Unaprijediti sistem i javnu svijest za integralno upravljanje otpadom						
P 3.2.1.	Program upravljanja otpadom						
3.2.1.1.	Nastavak izgradnje reciklažnih dvorišta u Tuzli (2020.-2021.)	Uspostavljeno 50 novih reciklažnih dvorišta u Tuzli i povećane količine selektivno prikupljenog otpada za 5%	100.000,00	95.000,00	85.000,00	180.000,00	180,00%
3.2.1.2.	Promocija i obuka u oblasti upravljanja otpadom za javni i privatni sektor (2020.-2021.)	Ojačana svijest najmanje 1.000 domaćinstava i 500 privrednih subjekata o odlaganju otpada i povećane količine selektivno prikupljenog otpada za 5%	20.000,00		25.000,00	25.000,00	125,00%
3.2.1.3.	Izrada projektne dokumentacije i priprema za proširenje kapaciteta regionalne deponije „Desetine“ Tuzla (2020.-2021.)	Pripremljena projektna dokumentacija Otkupljeno zemljište i prošireni kapaciteti deponije u skladu sa pripremljenom projektnom dokumentacijom	100.000,00	0,00		0,00	0,00%
3.2.1.4.	Uvođenje primarne selekcije otpada u domaćinstvima (2020.-2021.)	Najmanje 10.000 individualnih domaćinstava obuhvaćeno primarnom selekcijom otpada i povećane količine selektivno prikupljenog otpada za 5%	20.000,00	0,00		0,00	0,00%
SEC 3.3.	Osigurati veći stepen sigurnosti i zaštite od prirodnih i drugih nesreća (klizišta, poplave i dr.)						
P 3.3.1.	Program zaštite od poplava						
3.3.1.1.	Čišćenje vodotoka na području mjesnih zajednica, 2021.	Očišćeno oko 800 m vodotoka. Nema zabilježenih poplava u očišćenim zonama	140.084,38	140.084,38		140.084,38	100,00%
3.3.1.2.	Sanacija dijela regulisanog korita rijeke Soline, na lokaciji kod „Žutog mosta“	Sanirano i uređeno korito i sanirane oštećene obale korita, omogućen nesmetan protok regulisanim koritom	80.730,00	80.730,00		80.730,00	100,00%
3.3.1.3.	Sanacija šteta od prirodne nesreće (2020) – provođenje hitnih mjera zaštite i spašavanja	Umanjene su posljedice nesreće prouzrokovane olujnim nevremenom u periodu juli - avgusti 2020. godine	339.584,25	339.584,25		339.584,25	100,00%
P 3.3.2.	Program sanacije klizišta						

3.3.2.1.	Interventna sanacija klizišta na području grada Tuzle (2019.-2021.)	Uklanjanje opasnosti od klizišta za građane, infrastrukturu i objekte premaukazanoj potrebi	459.744,40	459.744,40		459.744,40	100,00%
SEC 3.4.	Povećati primjenu politika energetske efikasnosti i korištenje obnovljivih izvora energije						
P 3.4.1.	Energetska efikasnost toplinske energije						
3.4.1.1.	Izgradnja vrelovodnih priključaka i toplinskih podstanica za kolektivni stambeni objekat u ulici Ivana Markovića Irca 28, 30, 32	Kolektivni stambeni objekat priključen na daljinski sistem zagrijavanja grada, povećan broj korisnika.	52.925,04	52.925,04		52.925,04	100,00%
3.4.1.2.	Izgradnja vrelovodnog priključka za objekat Društvenog doma Kreka	Izgrađen vrelovodni priključak i objekat priključen na sistem daljinskog zagrijavanja grada	97.299,55	97.299,55		97.299,55	100,00%
3.4.1.3.	Izgradnja vrelovodnih priključaka za individualne stambene objekte u MZ Mejdan, Batva, Kula, B.Malta, Paša bunar i dr., 2021.	137 individualnih stambenih objekata priključeno na daljinski sistem zagrijavanja grada, povećan broj korisnika.	1.146.757,60	1.146.757,60		1.146.757,60	100,00%
P 3.4.2.	Energetska efikasnost električne energije						
3.4.2.2.	Ugradnja solarnih sistema za pripremu tople vode i fotonaponskih sistema za proizvodnju električne energije na svim javnim objektima (gdje je to opravdano) (2019.-2021.)	Na 5 javnih objekata ugrađeni solarni sistemi i fitinaponski sistemu Ostvarena ušteda u troškovima za el. energiju za 5%	50.000,00	0,00		0,00	0,00%

Resorne Službe radile su na realizaciji i drugih projekata iz oblasti komunalne infrastrukture i izgradnje, ekonomskog razvoja i zaštite okoliša, a koji nisu obuhvaćeni Strategijom razvoja. Radi se o prioritetnim projektima koji predviđeni odnosno planirani tokom pripreme Strategije razvoja, ali koji su veoma važni za lokalni razvoj. Ovi projekti su kandidovani u Program kapitalnih investicija, pa su prema stepenu prioriteta realizovani u konkretnoj budžetskoj godini.

Juni 2022. godine

**Stručna služba za poslove gradonačelnika
(Odjeljenje za razvojno planiranje i upravljanje
razvojem)**

Svjetlana Kakeš, Rukovodilac Službe